

Factsheet: **financiering voor cultuur op school**

Alle mogelijkheden per 1 januari 2019

Je wilt cultuur een stevige plek geven op school. Maar dat kost geld, en waar haal je dat vandaan? Welke geldstromen zijn er structureel beschikbaar? En hoe kun je die verder aanvullen? Dat lees je in deze factsheet.

Ieder half jaar actualiseren we dit document en plaatsen we de nieuwste versie online. Zo weet je zeker dat je altijd de juiste informatie gebruikt. Handig, want geldstromen veranderen vaak snel, net als de regels rond subsidies. En soms heb je maar kort de tijd om een aanvraag in te dienen.

Wil je altijd het laatste nieuws weten over alle regelingen? Houd dan ook de [website](#)¹ en het [twitteraccount](#)² van Cultuurmij Oost in de gaten. En heb je vragen? Neem dan gerust contact met ons op! We helpen je graag verder.

Je bereikt ons op werkdagen tussen 8.30 en 17.00 uur, op 026 351 90 29, of via info@cultuurmijooost.nl.

¹ <https://www.cultuurmijooost.nl/doelgroepen/onderwijs>

² <https://twitter.com/CultuurmijOost>

1.	Algemeen: drie soorten middelen	3
	De basis is voor iedereen gelijk	3
	... maar de aanvulling kan sterk verschillen.....	3
2.	De reguliere budgetten	4
	De lumpsum	4
	... bevat geld voor culturele vorming	4
	... voor scholing van leerkrachten.....	4
	... en voor de aanschaf van leermiddelen	4
	Subsidie per leerling via de prestatiebox	5
	... bijvoorbeeld voor museumbezoek	5
	... en de enige tegenprestatie is verantwoord	5
3.	De additionele budgetten.....	6
	De provincie steunt veel verschillende regelingen	6
	... niet in de laatste plaats Cultuurmij Oost	6
	... en Cultuurmij Oost ondersteunt het onderwijs	6
	De gemeente helpt lokaal	7
	... bijvoorbeeld met cultuurpunten	7
	Samen werken we aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK)	8
	... en in Gelderland coördineert Cultuurmij Oost dat.....	8
	Maak gebruik van de middelen werkdrukverlaging	9
	... bijvoorbeeld voor het aanstellen van kunstvakdocenten	9
	De cultuurcoach is de spin in het web	10
	... wellicht ook al in jouw gemeente.....	10
	Mediakunst- en erfoededucatie wordt ondersteund	11
	... maar laat de aanvraag wel door een culturele instelling doen	11
	Er is subsidie voor de Opleiding Cultuurbegeleider	12
	... en die dekt de kosten van bijna de hele opleiding.....	12
4.	Sponsoring en ouderbijdrage.....	13
	Je kunt altijd aankloppen bij bedrijven	13
	... of bij de ouders.....	13
	... en het loont snel om een ANBI-status aan te vragen.....	13

1. Algemeen: drie soorten middelen

De basis is voor iedereen gelijk ...

In de financiering van cultuuronderwijs in Nederland onderscheiden we drie soorten middelen. In de eerste plaats is er de basis: het reguliere budget. Daaronder valt bijvoorbeeld de lumpsumfinanciering die iedere school in Nederland krijgt van het Rijk. Dat is een totaalbedrag voor alle kosten van personeel en materiaal, tot het gebouw en de excursies. Dit geld is niet geormerkt. Als school bepaal je dus zelf waar je het aan uitgeeft. Bij het bepalen van de hoogte van de lumpsum wordt echter wél rekening gehouden met een bedrag voor cultuuronderwijs. Daarbovenop krijgt iedere school nog geld uit de Prestatiebox, om de prestaties van leerlingen, leraren en schoolleiders te verbeteren. Bijvoorbeeld op het gebied van kunst en cultuur.

... maar de aanvulling kan sterk verschillen

Het tweede type middelen noemen we de additionele middelen. Dat zijn bijvoorbeeld subsidies, of bijdragen van gemeenten en provincies. Deze gelden moet je vaak apart aanvragen, en daarbij moet je natuurlijk ook aangeven wat je ermee wilt doen. Dat kan variëren van het verstevigen van je samenwerking met culturele partners tot het afronden van een opleiding tot Cultuurbeggeleider.

Tot slot zijn er de gelden die je als school zelf aanboort, bijvoorbeeld bij bedrijven die je willen sponsoren. Daar staat dan vaak een tegenprestatie tegenover. Je kunt bij deze gelden ook denken aan de ouderbijdrage, waarvan je een deel kunt oormerken voor cultureel onderwijs.

2. De reguliere budgetten

De lumpsum ...

Scholen in het primair onderwijs worden lumpsum gefinancierd. Ze ontvangen elk jaar een totaalbedrag voor al hun kosten, van personeel tot materiaal en van hun gebouw tot de excursies. Als school bepaal je zelf hoe je dat geld besteedt, het is niet geormerkt. Het idee daarachter is dat je je beleid en onderwijs beter af kunt stemmen op de specifieke situatie van jouw school.

De lumpsum wordt berekend per school, maar uitgekeerd aan het schoolbestuur, dat de gelden verdeelt. Ook de verantwoording naar het ministerie gaat via het bestuur.

... bevat geld voor culturele vorming

In de lumpsum is budget opgenomen voor culturele vorming, via de Materiële instandhouding (LONDO). Dit budget bedraagt in 2019 € 4,39 per leerling en € 105,31 per school. Dat wordt ieder jaar geïndexeerd en wordt dus elk jaar een paar cent hoger. Het kan besteed worden aan materiaal of activiteiten.

... voor scholing van leerkrachten

Iedere leerkracht met een voltijdbaan heeft recht op twee uur per week individuele professionele ontwikkeling. Die tijd staat los van teamscholingen en kun je opsparen voor scholingsdagen. Daarnaast is er per school gemiddeld zo'n € 500 per fte beschikbaar voor scholing. Daarvan bepaalt het team hoe het ingezet wordt. Die scholingsdagen en dat budget kun je dus ook gebruiken om je te scholen tot intern coördinator cultuureducatie (ICC'er). Of om op teamniveau te kiezen voor deskundigheidsbevordering in lesgeven in een kunstdiscipline, of een didactische training.

... en voor de aanschaf van leermiddelen

Tot slot is er in de lumpsum geld beschikbaar voor leermiddelen. Daar kun je dus bijvoorbeeld de aanschaf van een drama-, dans- of beeldende methode van bekostigen. Om te zorgen dat je geld uit de lumpsum ook daadwerkelijk in kunt zetten voor cultuur, is het vaak handig om in gesprek te gaan, en te blijven, met de directeur van je school. Wat dan vaak helpt, is het schrijven van cultuurbeleidsplan met daarin een duidelijk voorstel in een financiële paragraaf. Als je dat tijdig voorlegt aan de directie, kan die het meenemen in het strategisch meerjarenplan.

Subsidie per leerling via de prestatiebox ...

Ieder jaar krijgen scholen geld via de zogenaamde prestatiebox. Ze bepalen zelf waar ze dit geld voor gebruiken. Dat kan cultuureducatie zijn, maar ook voor taal en rekenen, wetenschap en techniek, talentontwikkeling en professionalisering van leerkrachten en schoolleiders. De prestatiebox³ is een bedrag per leerling, maar wordt uitgekeerd aan het schoolbestuur, dat de gelden verdeelt over de scholen.

... bijvoorbeeld voor museumbezoek

Voor het schooljaar 2018-2019 krijgen scholen via de prestatiebox een bedrag van € 15,15 per leerling. Dit bedrag is inclusief € 3 die per leerling in de prestatiebox is opgenomen zodat iedere basisschoolleerling minimaal één keer in zijn schooltijd naar een museum kan.

... en de enige tegenprestatie is verantwoord

Schoolbesturen beslissen zelf waaraan zij het geld uit de prestatiebox besteden. Helemaal vrijblijvend is dat niet, want ze zijn wel verplicht om in het jaarverslag en in de jaarrekening te vermelden waaraan ze het geld hebben uitgegeven.

³ <https://www.lkca.nl/primair-onderwijs/geldzaken/prestatiebox>

3. De additionele budgetten

De provincie steunt veel verschillende regelingen ...

De provincie Gelderland zet zich op veel manieren in voor kunst en cultuur. Zo maakt ze samen met het Rijk de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit mogelijk (zie ook verderop in dit document). Daarnaast kent de provincie diverse regelingen op het gebied van kunst en erfgoed die interessant kunnen zijn als je projecten wilt organiseren in samenwerking met de culturele omgeving. Kijk [hier](#)⁴ voor een actueel overzicht.

... niet in de laatste plaats Cultuurmij Oost

Cultuurmij Oost is hét netwerk- en expertisecentrum voor kunst, cultuur & samenleving. We kunnen ons werk doen dankzij subsidie van de provincie Gelderland. Cultuurmij Oost betreft kunstenaars en culturele instellingen bij bedrijven, gemeenten en actuele opgaven in het onderwijs en de zorg. Met advies, kennis en netwerken vergroten we de impact van de creatieve kracht van kunst in Gelderland. Bijvoorbeeld met dit document.

... en Cultuurmij Oost ondersteunt het onderwijs

Cultuurmij Oost helpt scholen bij het opzetten, implementeren, geven en verbeteren van cultuureducatie. Dat begint bij het op weg helpen van besturen, scholen en leerkrachten. Dus heb je een concrete vraag, weet je niet waar je moet beginnen, of wil je je alleen eens oriënteren op de mogelijkheden? Neem gerust [contact](#)⁵ met ons op!

⁴ <https://www.gelderland.nl/Cultuur-en-erfgoed>

⁵ <https://www.cultuurmijooost.nl/doelgroepen/onderwijs>

De gemeente helpt lokaal ...

Omdat gemeenten lokaal opereren, vullen ze hun culturele verantwoordelijkheid allemaal anders in. In het algemeen is de rol van de gemeente vooral dat zij structurele samenwerking tussen culturele instellingen en scholen bevordert, informatie goed toegankelijk maakt en de culturele infrastructuur op peil houdt. Verschillende gemeenten stellen ook budget beschikbaar voor kunst- en cultuureducatie in het onderwijs. Dat bedrag is vaak een bijdrage aan het cultureel jaarprogramma. Weten wat jouw gemeente precies doet? Neem gerust contact met ons op.

... bijvoorbeeld met cultuurpunten

Vaak dragen gemeenten ook bij aan een regionaal Coördinatiepunt Cultuureducatie (CCE). Die vormen een belangrijke schakel tussen de scholen en hun culturele omgeving. Ze stemmen aanbod en vraag op elkaar af, en denken mee over maatwerk, visie en draagvlak. Op [deze](#)⁶ webpagina zie je waar in Gelderland je zo'n cultuurpunt vindt.

⁶ <https://www.cultuurmijooost.nl/projecten/netwerk-cultuurpunten-cce>

Samen werken we aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) ...

Het Fonds voor Cultuurparticipatie investeert sinds 2013 in goed cultuuronderwijs met het programma [Cultuureducatie met Kwaliteit](#)⁷. In dat programma werken scholen en culturele instellingen in het hele land samen om kunst, cultuur en erfgoed vast onderdeel van het lesprogramma te maken. Dat willen ze bereiken met het implementeren van leerlijnen, het versterken van de samenwerking tussen primair onderwijs en culturele omgeving, en door deskundigheidsbevordering.

... en in Gelderland coördineert Cultuurmij Oost dat

Ook in Gelderland draait het programma. Cultuurmij Oost faciliteert en coördineert het, en zorgt ervoor dat onderweg opgedane kennis ook gedeeld wordt. We begeleiden de scholen en CCE's die nu deelnemen. Scholen maken zelf, samen met een adviseur van Cultuurmij Oost, een plan om te werken aan de zaken die zij op hun school willen versterken.

Helaas is het niet meer mogelijk om een aanvraag in te dienen voor een zelfstandige nieuwe deelname. De enige mogelijkheid voor nieuwe scholen om deel te nemen is via een deelnemend [CCE in de buurt](#)⁸.

⁷ <https://www.cmkgelderland.info/>

⁸ <https://www.cultuurmijooost.nl/projecten/netwerk-cultuurpunten-cce>

Maak gebruik van de middelen werkdrukverlaging ...

Werkdruk is een groot probleem in het onderwijs. Dat is geen nieuws meer. Om de sector aantrekkelijk te houden, stelt het Rijk extra middelen beschikbaar om de werkdruk aan te pakken. Vanaf schooljaar 2018-2019 komt er € 237 miljoen per jaar beschikbaar, en dit bedrag loopt op tot € 430 miljoen vanaf 2022. Dat extra geld wordt toegevoegd aan de lumpsum. De schoolleiding bepaalt zelf, in overleg met het team, waar ze het geld aan besteden. In de meeste gevallen gaat het geld naar de inzet van onderwijsassistenten en extra (vak)leerkrachten, extra uren leerlingenzorg, conciërges en administratief medewerkers.

... bijvoorbeeld voor het aanstellen van kunstvakdocenten

Als de werkdruk lager wordt, houd je misschien meer tijd en energie over voor je cultuuronderwijs. Maar het kan ook nog handiger. Ben je al bezig met de ontwikkeling van je cultuuronderwijs? Overweeg dan eens om de extra middelen te gebruiken om een of meer kunstvakdocenten aan je team toe te voegen⁹. Het is een idee dat je in ieder geval aan kunt dragen tijdens het overleg met de schoolleiding.

⁹ <https://www.lkca.nl/nieuwsoverzicht/werkdruk-plus-lerarentekort-denk-eens-aan-een-kunstvakdocent>

De cultuurcoach is de spin in het web ...

De Brede Regeling Combinatiefuncties is een structurele subsidie, waaruit de combinatiefunctionaris voor cultuur - de cultuurcoach – kan worden bekostigd. Die coach werkt in een gecombineerde functie voor zowel onderwijs als cultuur. Zo probeert hij (of zij, natuurlijk) om meer samenhang tussen onderwijs en culturele instellingen te bewerkstelligen. Hoe het takenpakket er precies uitziet, verschilt vaak per gemeente. De cultuurcoach is in ieder geval een spin in het web in het veld van cultuur en onderwijs en verbindt, ontwikkelt, coördineert en adviseert.

... wellicht ook al in jouw gemeente

Gemeenten ontvangen een bijdrage van het Rijk om combinatiefunctionarissen aan te stellen. Het Rijk en de gemeenten financieren de cultuurcoach dus samen (40% via het Rijk, 60% via gemeenten -en soms dragen andere partijen ook iets bij). Wil je weten of er in jouw gemeente al een cultuurcoach actief is, en wat die voor jou kan betekenen? Neem dan contact op met je gemeente – of met Cultuurmij Oost.

Tip voor leerkrachten

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur betaalt de contributie of het lesgeld voor kinderen en jongeren uit gezinnen waar te weinig geld is.

Kijk op jeugdfondssportencultuur.nl/

Mediakunst- en erfgoededucatie wordt ondersteund ...

Het Fonds voor Cultuurparticipatie heeft de [subsidieregeling Mediakunst- en Erfgoededucatie](#) ontwikkeld. Daarmee ondersteunt het projecten die als landelijk voorbeeld kunnen dienen voor mediakunst- en erfgoededucatie in het primair onderwijs. Voorwaarde is wel dat het project een samenwerking is tussen meerdere culturele instellingen en een of meer scholen.

... maar laat de aanvraag wel door een culturele instelling doen

Scholen kunnen deze subsidie niet aanvragen. Wil je er toch gebruik van maken? Neem dan contact op met een culturele instelling waarmee je graag samenwerkt. Zij kunnen met jou een projectplan maken en de aanvraag indienen.

Er is subsidie voor de Opleiding Cultuurbegeleider ...

Ben je al cultuurcoördinator? En wil je je verder specialiseren in cultuureducatie? Dan is het goed om te weten dat speciaal daarvoor een subsidieregeling bestaat. Het doel van deze regeling is om de bijscholing van cultuurcoördinatoren gemakkelijk te maken, om uiteindelijk de verankering van cultuureducatie in het onderwijs te bevorderen.

... en die dekt de kosten van bijna de hele opleiding

De subsidie dekt de opleidingskosten van de erkende post-HBO opleiding Cultuurbegeleider die door verschillende instellingen wordt gegeven. In Gelderland doet HAN Pabo dat, in samenwerking met Cultuurmij Oost¹⁰. Onder de opleidingskosten vallen cursusgeld tot € 3.000,-, literatuur tot € 175,-, reiskosten tot € 300,- en zelfs vervangingskosten voor 72 uur. Deze subsidie vraag je aan bij DUO¹¹.

¹⁰ <https://duo.nl/particulier/tegemoetkomingen-en-subsidies-lerarenopleiding/subsidie-cultuurbegeleider.jsp>

¹¹ <https://duo.nl/particulier/tegemoetkomingen-en-subsidies-lerarenopleiding/subsidie-cultuurbegeleider.jsp>

4. Sponsoring en ouderbijdrage

Je kunt altijd aankloppen bij bedrijven ...

Kom je, ondanks de structurele en additionele middelen die we hierboven beschreven, toch nog geld tekort? Overweeg dan eens om je school of project te laten sponsoren door een bedrijf. Dat kan met geld, goederen of diensten, en er staat altijd een prestatie tegenover. Als tegenprestatie kun je bijvoorbeeld de sponsor vermelden in de schoolkrant of schoolgids. Er zijn wel wettelijke voorwaarden voor sponsoring in onderwijs. Zo mag de sponsor geen invloed hebben op de lesinhoud. En mag het onderwijs niet afhankelijk worden van bijdragen van derden.

... of bij de ouders

Ouders betalen elk jaar een ouderbijdrage. Een deel daarvan kun je oormerken voor cultuureducatie, bijvoorbeeld om er materiaal of excursies van te betalen. De medezeggenschapsraad van de school moet daar wel mee instemmen. Bijkomend voordeel is dat ouders ook meer betrokken worden bij culturele activiteiten.

... en het loont snel om een ANBI-status aan te vragen

Als school kun je een ANBI-status aanvragen. Daarmee beschouwt de Belastingdienst je als een *algemeen nut beogende instelling*, en dat levert belastingvoordeel op. Zo mag je bijvoorbeeld de ouderbijdrage aftrekken. Geld dat je zo overhoudt, kan ingezet worden voor cultuureducatie. Een ANBI-status aanvragen kun je zelf doen¹², of samen met een notaris oppakken.

¹²https://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regeligen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/hoe_vraagt_u_aanwijzing_als_anbi_aan